

**Kreipimasis į Lietuvos Respublikos Prezidentą Gitaną Nausėdą,
Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką Gintautą Palucką,
Lietuvos Respublikos kultūros ministrą Šarūną Birutį**

Dėl restauratoriaus Sauliaus Poderio pastangų atrandant Lietuvos ir Lenkijos valdovų insignijas įvertinimo

Gerbiami Lietuvos vadovai,

Kreipiamės į Jus ragindami parodyti deramą dėmesį ir suteikti reikalingą paramą restauratoriui Sauliui Poderiui, kuris pelnytai turėtų būti pripažintas Lietuvos ir Lenkijos valdovų insignijų atradėju. Tai yra vienas didžiausių atradimų Lietuvos istorijoje, reikalaujantis ne tik tinkamo įvertinimo, bet ir valstybės globos bei – svarbiausia – dabar jau ir teisingumo atkūrimo.

Ilgametis Sauliaus Poderio tyrimas, jo užsidegimas ir atkaklus darbas galiausiai davė vaisių – remdamasis moksline argumentacija ir duomenų analize, jis nustatė Lietuvos ir Lenkijos valdovų insignijų buvimo vietą Vilniaus katedros požemiuose. Nepaisant to, kad daugelį metų jis atsakingai informavo Lietuvos paveldosaugos institucijas ir valstybės vadovus, jo indėlis šiandien yra visaip menkinamas ar net neigiamas, o pats atradėjas tapo nepagrįstų kaltinimų ir tiesiog šmeižto taikiniu.

Ypatingą nerimą kelia tai, kad Sauliaus Poderio asmuo juodinamas siekiant nusišlepti ilgametį atsakingų institucijų neveiklumą. Užuoat sąžiningai įvertinus atradimą, manipuliacijomis siekiama pasisavinti jo darbo rezultatus. Ši situacija kelia pavojų ne tik Sauliaus Poderio reputacijai, bet ir Valstybės institucijų skaidrumui. Jei valstybė nesugeba pripažinti tikrojo atradėjo nuopelnų, tai kelia rimtų klausimų dėl mūsų kultūros paveldo valdymo ir teisingumo principų laikymosi.

Raginame Jus:

1. Imtis principingų ir neatidėliotinių veiksmų, kad būtų pripažintas ir deramai įvertintas Sauliaus Poderio indėlis į Lietuvos kultūros paveldą.
2. Inicijuoti Sauliaus Poderio kandidatūros teikimą valstybiniam apdovanojimui už jo istorinės reikšmės atradimą.

Šiuo atveju Jūsų parama būtų ne tik teisinga paties Sauliaus Poderio, bet ir visos Lietuvos kultūros bendruomenės atžvilgiu. Jūsų principingumas šiuo klausimu galėtų tapti pavyzdžiu, liudijančiu, kad valstybė vertina ne tik institucijų, bet ir atskirų kūrėjų bei tyrėjų mokslinį ir kūrybinį darbą.

Toks sprendimas ne tik sustiprintų visuomenės pasitikėjimą Valstybe, bet ir padrąsintų visus piliečius – ypač kultūros darbuotojus – aktyviai prisidėti prie mūsų tautos paveldo puoselėjimo. Tai būtų aiškus ženklas, kad Valstybė gina tiesą ir skatina pilietinę atsakomybę už istorinį palikimą.

Pagarbiai,

Marija Liugienė, tautodailininkė, meno kūrėja, sertifikuota amatininkė, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatė

Kreipimąsi visų pasirašiusiųjų vardu elektroniniu parašu patvirtina Jonas Vaiškūnas, el.p.
jonas.vaiskunas@gmail.com, tel. +370 682 14559

Dainius Razauskas, mitologas, religijotyrininkas, humanitarinių mokslų daktaras, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatas

Jonas Rudzinskas, tautodailininkas, Lietuvos tautodailininkų sąjungos pirmininkas, Etninės kultūros globos tarybos narys, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatas

Dalia Urbanavičienė, etnomuzikologė, humanitarinių mokslų daktarė, Lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkė, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatė

Daiva Vaitkevičienė, mitologė, folkloristė, humanitarinių mokslų daktarė, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatė

Jonas Vaiškūnas, muziejininkas, redaktorius, leidėjas, Etninės kultūros globos tarybos narys, Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureatas

Jūratė Markevičienė, architektūrologė, Tarptautinės kultūros paveldo ekspertų organizacijos ICOMOS narė, ICOMOS tarptautinio mokslinio komiteto mokymui ICOMOS CIF ir Tvarios raidos darbo grupės narė

Algirdas Latėnas, teatro ir kino aktorius, režisierius

Gediminas Storpirstis, teatro ir kino aktorius, dainų autorius ir atlikėjas

Giedrius Arbačiauskas, teatro ir kino aktorius, dainų autorius ir atlikėjas

Nerijus Gadliauskas, TV, kino, teatro aktorius

Ainis Storpirstis, teatro, kino aktorius, režisierius, muzikantas

Romas Gudaitis, rašytojas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras

Vytautas Rubavičius, rašytojas, filosofas, humanitarinių mokslų daktaras

Tomas Baranauskas, istorikas, humanitarinių mokslų daktaras

Inga Baranauskienė, istorikė

Violeta Rutkauskienė, istorikė, buvusi muziejininke, JAV Lietuvių bendruomenės Tarybos narė

Laima Kalėdienė, kalbininkė, habilituota humanitarinių mokslų daktarė

Virginijus Kašinskas, dailininkas, Etninės kultūros globos tarybos narys

Domas Kaunas, Vilniaus universiteto prof. emeritas, Lietuvos mokslų akademijos narys emeritas

Jolanta Mažylė, komunikacijos ir žiniasklaidos ekspertė, socialinių mokslų daktarė, V. Gedgaudo premijos laureatė

Rūta Schwende, istorikė, buvusi muziejininkė

Rūta Skendelienė, humanitarinių mokslų daktarė, JAV lietuvių bendruomenės narė

Valdas Buožys, istorikas, JAV Lietuvių bendruomenės tarybos narys

Vilnius, 2025 vasario 12 d.

Kreipimąsi visų pasirašiusiųjų vardu elektroniniu parašu patvirtina Jonas Vaiškūnas, el.p. jonas.vaiskunas@gmail.com, tel. +370 682 14559